

Bryt passiviteten!

I en skola med växande problem måste nya former av stöd användas, hävdar språkläraren Kjell Wrigman i detta inlägg.

Ett ökande antal elever är allt svagare i språk. Detta har jag och flera kollegor hävdad i några år utan större gehör från ansvarigt håll. På senare tid har även matematiklärare från olika läger gett språklärarna stöd för tidigare gjorda iakttagelser beträffande förkunskaper.

Många är de som avfärdar dessa observationer med att eftersom alla idag skall gå i gymnasieskolan så kommer också allt fler skolsociala problem att tränga undan en i vissa fall stelnad och traditionell undervisning. Vad blir då kvar förutom frustration, missuppfattningar, osämja och vantrivsel?

Konkret tvingas vi konstatera fler och fler icke godkända elever, detta trots att allt fler lärare tycks ha svårt att fatta det viktiga beslutet

att betyget som en elev kvalificerat sig till är ett IG.

Några av oss önskar naturligtvis, på goda pedagogiska grunder, att de flesta av dessa elever icke borde ha fått lämna grundskolan, och definintivt aldrig fått börja i gymnasieskolan. Nu är de dock här och för många lärare och elever blir det en lång och seg kamp i komplexa och omfångsrika ämnesstrukturer, såsom fallet är exempelvis i språk och matematik.

I många fall skulle extra övningsstillfällen och studiemöjligheter med någon form av stöd ge resultat, framför allt när det gäller en stor grupp elever med allmänna studieluckor i de stora ämnen engelska, matematik och svenska. I ett alltför stort antal fall är det här fråga om studieovana och eller läsovana elever, som om de väl får ändan ur vagnen kan komma att åstadkomma stora förändringar.

Nya stödformer

Traditionella stödresurser fungerar icke särskilt bra. Inte heller står de till buds som tidigare, vilket jag är glad för eftersom de enligt mitt förmenande fastnat i en stelnad pedagogisk form som inte alls lämpar sig för TV-vana och datorspelsinbyggade elever som är både bildvana och ibland även bildfixerade. Vad har väl en

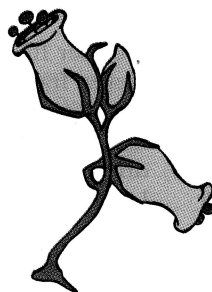
trist och töntig textbok att erbjuda den eller de som upptäckt det roliga och stimulerande i rörliga bilder med ljud och färg?

För en större och större skara pedagoger i både England, USA och Tyskland har det visat sig att PC:n, dataapparaten, kunnat konkurrera med andra bildmedier även i de fall då annat än rörliga bilder och ljud finns på skärmen. En datamonitor (bildskärm) har på många en fängslande effekt som många av oss traditionella pedagoger inte förstått. Vi kan alla ha olika uppfattningar om varför och hur detta har uppkommit och om huruvida detta är bra eller inte. Dock anser jag med bestämdhet att vi måste en gång för alla gemensamt finna ett sätt att prioritera utifrån givna förutsättningar och inte utifrån illusioner och perifera önskemål.

Följ rytmen!

Naiva uppfattningar om oss själva eller om eleverna eller om samhället vi lever i är dessvärre i dessa sammanhang lika med eller jämförbart med perifera önskemål.

På dansgolvet gäller en gemensam strävan. Vem vill delta i en dans med någon som hela tiden protesterar eller vill gå åt ett annat håll eller kanske helt enkelt inte hör musiken, eller i vart

fall inte den rytm som du själv hela tiden strävar efter att synkronisera med? Förstår du elevens situation mer än ens tillnärmelsevis?

Är vi icke här överens läser du förslagsvis heller icke längre än hit.

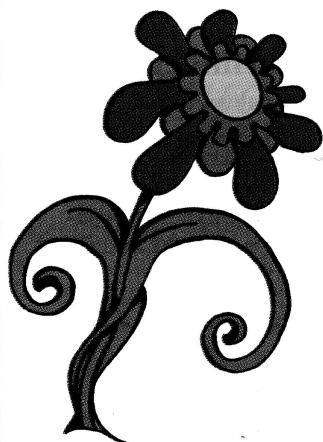
Jag tror, för att göra en lång historia kort, att det är hög tid att samlas för lite pedagogisk strategi av modernt slag. Vi måste en gång för omväxlings skull följa rytmen eller som man säger i USA, "Go with the flow".

Det finns mycket språkligt material i form av allmänmännsliga erfarenheter som speglas i spåk som man kan stödja sig på eller inspireras av. "If you bark up a tree you might scare off a bird or two, but if you bark up the wrong valley you're in trouble, possibly up to your neck."

Börja färden

Vi måste vara adekvata i fler än ett avseende ju större problem vi står inför. Vi måste också vara beredda att ta nya tag och pröva nya grepp. Vi lever i datoråldern men det enda påtagliga i många skolor är en viss datorundervisning.

Vårt mål måste ju i första hand inriktas på att bekanta oss med tekniken och allmänorienterade programvaror, det står ju helt klart, men vi måste också börja späna kring det faktum att denna teknik tillför en oerhörd resurs som vi icke tillnärmelsevis har börjat röra vid ännu vad gäller att implementera tekniken pedagogiskt i vår undervisning. Här krävs betydligt mer och fler händer för att på ett framgångsrikt sätt kunna delta

i den nya tidens pedagogiska utmaning. Vad vi kan göra i undervisningen med hjälp av datorer och anpassade programvaror tror jag ytterst inte särskilt många har tänkt så mycket kring ännu. Här, på det något mer filosofiska planet, måste stor vikt fästas vid vartåt detta kan luta så vi inte blir tagna på sängen av andras upptäckter och förtjänster. Vi får inte blinda stå och vänta på nästa skjuts.

Förr eller senare tycker jag faktiskt det är tid att konstatera att det kanske inte kommer någon skjuts på ett tag, och är det så kanske en stilla promenad mot målet ändå kan vara det bästa alternativet. Man håller igång, man begränsar väntetiden, och man vet framförallt att man närmar sig målet hela ti-

den. Detta i sig kan vara en viktig insikt. Vi måste också göra något för att med datorernas hjälp närma oss ett nytt arbetssätt i undervisningen och i förhållande till våra respektive ämnen. Boken är faktiskt inte längre en nödvändighet, och detta kanske är steg nummer ett i en längre tankekedja.

Att använda datorstöd i någon undervisning är inte tal om, än mindre erbjudande av datorstödd undervisning för elever trots att flera av oss idag vet att vi skulle kunna åstadkomma väsentliga förbättringar både för elever och lärare, inte bara socialt utan också resultatmässigt. Varför har inget konkret gjorts? Varför har vi inte fler datorer och hur sjutton kan vi ha salar som är utrustade med gamla 286:or eller i bästa fall 386:or?

För att på ett meningsfullt sätt arbeta med en dator i skolan idag krävs tekniska förutsättningar för flerapplikationsarbete, alltså resurser i maskinen att arbeta samtidigt i flera program, exempelvis Excel, Word och en cd-rom-skiva. Det går dessvärre åt både MHz (minst 120), RAM-minne (minst 16 MB) och bra grafik för att göra ett sådant arbete möjligt. Att kalla vissa enklare PC med 4 eller 8 MB i arbetsminnet, vilka dessutom saknar ett rejält grafikkort, för moderna "multimediamaskiner" är snarast beklämmande och syftar inte till annat än att locka mindre vetande att köpa det som skall bort från hyllor och lager.

Skolan skall härvidlag veta bättre och inte låta sig luras till inköp som inte

nämnavrt kan gagna verksamheten. Det räcker inte längre med att man kan skriva tjusiga brev och göra komplicerade kalkyler och budgetblad, eller amorteringsberäkningar eller använda ritprogram av mer eller mindre avancerat slag.

Övningsprogram

Många elever skulle ha oerhörd nytta av om det fanns övningsprogram, provexempel etc, lättillgängliga och kursanpassade på ett flertal maskiner runtom på skolorna. Dessa program skulle givetvis till vissa delar utformas och tillverkas av lärare för att kunna fortlöpande uppdateras och aktualiseras.

Alla s.k stora ämnen som engelska, matematik, svenska men kanske även ämnen som naturkunskap, biologi och fysik borde givetvis vara representerade.

Idag finns ett flertal mycket bra och beprövade programvaror med vilka man förhållandevis lätt kan göra övningsmaterial som är interaktiva på liknande sätt som många s.k hemsidor på Internet eller cd-rom-skivor är idag. Visserligen är dessa programvaror på engelska, men detta torde inte erbjuda någon större svårigheter eftersom det inte i huvudsak är menytexterna vi skall arbeta med utan våra egna skapande hjärnor, vår pedagogiska fantasi och våra ämneskunskaper.

Vår färdiga applikation blir givetvis på svenska då så är önskvärt!

Alltså låt oss titta på om vi på varje gymnasieskola kan skava ihop till resurser till ersättning åt en grupp lä-

rare som lugnt och metodiskt under en eller två terminer arbetar tillsammans under exempelvis tre till fyra veckotimmar, med en begränsad men målinriktad uppgift.

Vi måste också köpa fler datorer. På många skolor finns inte fler datorer än vad som går åt till grundkursundervisning i ordbehandling och kalkyl. Då våra datornät är färdiga med datorer i både datorsalar och i mindre grupperingar och vi har ett väsentligt större antal datorer totalt, så skall vi också ha sett till att vi har ett brett och bra programutbud till

elever och lärare. Mycket av det övningsmaterial som skulle gagna elever oerhört, i stället för traditionellt stöd, kan vi själva ta fram betydligt bättre och billigare, men kanske framför allt mycket tidigare. Vi är än så länge alltför passiva i rollen som användare och kör helst i färdiga program vilket lätt befäster det gamla "följa-John-syndromet". En datorsal utrustad med ett tjugotal pc, med bra ljud- och grafikresurser, kostar idag inte mer (!) än en årslärlön. Det bestickande i sammanhanget är dessutom att maskinerna, även om de åldras,

förmodligen räcker längre. Fyra hundra tusen kronor datautrustning ger en sal som räcker i ett antal år. Fyra hundra tusen konor i lärarsättning ger på sin höjd en lärarinsats i ett år. Detta synsätt kan för många tyckas cyniskt, kanske orättvist, kanske smärtsamt, likafullt är det endast sk "hard facts".

Think ahead

Alternativet som fler och fler sakta inser är att vänta på att detta skepp sakta kapsejsar, och vi med de övriga ombordvarande, tillsammans med dåligt surrad last, går till botten.

Vi är idag på intet sätt unika sett i ett historiskt perspektiv. Kan vi inte nu för en gångs skull göra som de anglosaxiska folken uttrycker det hela: "Think ahead". På svenska kan man tyvärr icke komma närmare än att "tänka efter". Det är i sig tänkvärt....

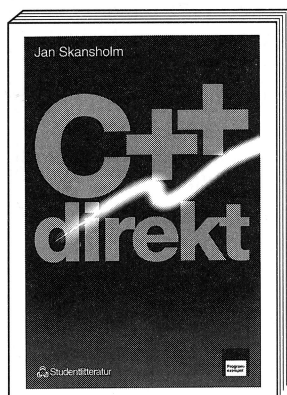
Kjell Wrigman

Adjunkt och ämnesansvarig för engelskundervisningen vid Alléskolan i Hallsberg, gymnasieskola med 1700 elever.

*Hemadress:
Box 22, 690 45 Åsbro*

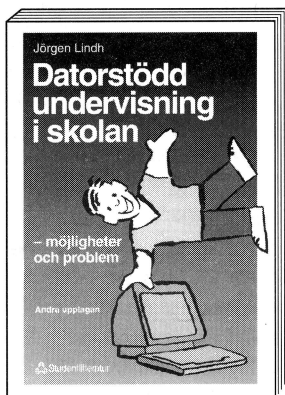
Nyheter från Studentlitteratur

C++ direkt Jan Skansholm

Denna bok är unik med sin uppläggning. Den förutsätter inte att du kan C eller något annat programspråk. Allting går igenom i en naturlig ordning – från de enklaste ting som uttryck och tilldelningar, till de mest avancerade språkkonstruktionerna som virtuella funktioner, exceptionella händelser och generiska klasser. Denna bok gör vägen så kort som möjligt för att bli en god C++ programmerare, och receptet är enkelt. Programmera i C++ direkt!

ISBN 91-44-47931-X • 583 sidor • Lärarpris: 305 kr inkl moms

NY UPPLAGA

Datorstödd undervisning i skolan

Jörgen Lindh

Boken presenterar ett nästan 15-årigt arbete som kretsat kring datorstöd i undervisningen, sett ur olika perspektiv: lärarens, läromedelstillverkarens och forskarens. Författaren har särskilt intresserat sig för hur man kan skapa ett individanpassat arbetssätt med hjälp av datorer.

Boken består av fyra delar:

- Del I behandlar *bakgrund och uppläggning* av studien. Här granskas den tidiga dataundervisningen på 1980-talet.
- Del II beskriver ett fyraårigt *projekt* på en gymnasieskola, där datorstöd har använts i några ämnen.
- Del III utgör en *synthes* av författarens egna erfarenheter och andra nationella och internationella försöksverksamheter. Utifrån denna plattform försöker författaren skapa en "strategi" för ett lämpligt angreppssätt för dataundervisningen.
- Del IV belyser några av de stora projekt som bedrivs på 1990-talet, och de "förändringar" som kan förväntas inom dataundervisningen de närmaste åren.

ISBN 91-44-00350-1 • 366 sidor • Lärarpris: 261 kr inkl moms

Beställ gärna via internet www.studli.se så slipper du expeditionsavgiften!
Ånge att du är lärare!

Studentlitteratur

Box 141, 221 00 Lund. Tel 046-31 20 00

1-97

DATORN I UTBILDNINGEN

*DiU 10 år ☛ Språk & IT: nya dimensioner ☛
Multimedia, multimedia .. ☛ Visual Basic & JavaScript*

